

Na temelju članka 12. stavak 2. Zakona o veterinarstvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/00) federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, donosi

PRAVILNIK

O POSTUPKU I MJERAMA ZA SUZBIJANJE I ISKORJENJIVANJE SLINAVKE I ŠAPA

Članak 1.

Ovim pravilnikom se propisuju obveze držatelja životinja, veterinarskih organizacija i doktora veterinarske medicine u slučaju pojave slinavke i šapa, način epizootiološkog ispitivanja, mjere koje se naređuju na zaraženom i ugroženom području i određivanje granica zaraženog i ugroženog područja.

Članak 2.

U pravilniku pojedini pojmovi imaju slijedeće značenje:

Domaćinstvo-svako dvorište ili objekat u kojem borave ili se uzgajaju životinje.

Prenosnik oboljenja-kičmenjak ili bezkičmenjak koji može mehanički ili biološki prenijeti ili iritirati uzročnika određenog oboljenja.

Inkubacijsko razdoblje-vremensko razdoblje koje traje od ulaska uzročnika oboljenja u organizam do pojave kliničkih znakova oboljenja.

Priljive životinje-domaći i divlji preživači i svinje.

Zaražene životinje-sve životinje priljivih vrsta u kojih su utvrđeni klinički znakovi ili postmortalne promjene koje ukazuju na slinavku i šap, a što mora biti dokazano laboratorijskim pretragama. Prilog I koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Životinje sumnjive na zaraženje-sve životinje priljivih vrsta sa kliničkim znakovima ili postmortalnim promjenama na temelju kojih se može posumnjati na slinavku i šap i sve one kod kojih se na temelju epizootiološkog ispitivanja utvrdi da su bile direktno ili indirektno izložene virusu.

Na zarazno oboljenje sumnjivo domaćinstvo-svako ono domaćinstvo na kojem je postavljena sumnja na zarazno oboljenje bilo zbog pojave kliničkih znakova oboljenja ili ako se nakon epizootiološkog ispitivanja utvrdi da postoji veza na zarazno oboljenje sumnjivim ili zaraženim domaćinstvom.

Članak 3.

Pri sumnji na zarazno oboljenje slinavku i šap, držatelj životinje dužan je to odmah prijaviti najbližoj veterinarskoj stanici ili samostalnoj veterinarskoj praksi, a nadležna veterinarska organizacija odnosno samostalna veterinarska praksa dužna je odmah obavijestiti nadležnu veterinarsku inspekciju.

Članak 4.

Nadležni veterinarski inspektor mora odmah po prijavi sumnje na zarazno oboljenje sumnjivom domaćinstvu narediti:

zatvaranje sumnjivog domaćinstva,

zabranu prometa svim životinjama i kretanja svih životinja,

zabranu ulaska i izlaska svim osobama osim za nadležnog veterinarskog inspektora i doktore veterinarske medicine veterinarske organizacije,

provođenje svakodnevnih kliničkih pregleda papkara na domaćinstvu,

popisivanje svih životinja na domaćinstvu, te posebno životinja primljivih na oboljenja, bolesnih ili sumnjivih na oboljenje i uginulih životinja. Popis životinja mora se redovno obnavljati i u njega uključivati sve novorođene životinje, te životinje koje uginu u razdoblju sumnje na oboljenje,

zabranu iznošenja i prometa životinjskih proizvoda, sirovina i otpadaka životinjskog porijekla, lešina, hrane i stelje za životinje, otpadaka, stajnjaka i osoke, a također i drugih stvari, proizvoda i opreme, kojima se može prenijeti oboljenja,

zatvaranje životinja primljivih na oboljenje tj. zabranu kretanja za životinje primljive na oboljenje unutar domaćinstva pri čemu treba obratiti pažnju na prisustvo prenosnika oboljenja,

zabranu klanja svih vrsta životinja,

zabranu razmnožavanja životinja,

zabranu prometa prevoznih sredstava,

postavljanje dezinfekcijskih barijera na ulazu u domaćinstvo i u pojedine objekte na sumnjivom domaćinstvu,

zatvaranje pasa i mačaka,

neškodljivo uništenje lešina papkara i drugih životinja,

provođenje epizootiološkog ispitivanja. Prilog II je sastavni dio ovog pravilnika,

ostale mjere za sprječavanje širenja oboljenja.

Mjere iz stavka 1. ovog članka moraju se sukladno ovom pravilniku uvesti i na drugim domaćinstvima koja su epizootiološkim ispitivanjem dovedena u vezu na zarazno oboljenje sumnjivim domaćinstvom.

Mjere iz stavka 1. ovog članka ostaju na snazi dok se sumnja na oboljenje službeno ne isključi.

Članak 5.

U slučaju sumnje na pojavu slinavke i Ćapa na klaonici, doktor veterinarske medicine koji vrĆi pregled, duĆan je odmah obavijestiti nadleĆnu veterinarsku inspekciju.

NadleĆni veterinarski inspektor Će odmah odrediti slijedeĆe mjere:

zabrana izlaska svim osobama i Ćivotinjama koje se trenutno nalaze u klaonici,

zabranu ulaska u klaonicu svim neovlaĆtenim osobama,

zabrana dopreme Ćivotinja u klaonicu,

zabrana prometa Ćivotinjama, proizvodima, sirovinama i otpacima, te drugim predmetima kojima se moĆe prenijeti zarazno oboljenje,

obvezna dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija u klaonici.

Članak 6.

EpizootioloĆko ispitivanje iz Ćlanka 4. stavak 1. alineja 14. ovog pravilnika mora se provesti:

na svim domaćinstvima kod kojih su u zadnjih 21 dan nabavljene Ćivotinje ili ako su doĆla u dodir sa Ćivotinjama iz sumnjivog domaćinstva,

na svim domaćinstvima Ćiji su vlasnici i Ćlanovi njihovih obitelji u zadnjih 21 dan bili u dodiru sa Ćivotinjama iz sumnjivog domaćinstva.

Članak 7.

Oboljelim od slinavke i Ćapa smatraju se papkari ako se to potvrdi kliniĆkim pregledom i propisanim laboratorijskim pretragama.

Laboratorijske metode moraju biti usklaĊene sa Priručnikom standarda za dijagnostiĆke testove i vakcine MeĊunarodnog ureda za epizootije (OIE Manual of Standards for diagnostic Tests and Vaccines).

Laboratorijske pretrage obavljaju se na Veterinarskom institutu Veterinarskog fakulteta u Sarajevu.

Članak 8.

Kad je oboljenje sluĆbeno potvrĊeno na zaraĆenom domaćinstvu nadleĆni veterinarski inspektor Će narediti, pored mjera iz Ćlanka 4. ovog pravilnika i slijedeĆe mjere:

postavljanje ploĆe Ćute boje s natpisom crvene boje “Zabranjen ulaz-SLINAVKA I ĆAP“ na vidljivo mjesto na ulazu u zaraĆeno domaćinstvo,

usmrĆenje i neĆkodljivo uniĆtenje svih papkara na zaraĆenom domaćinstvu,

zatvaranje svih šivotinja u objekte i ograđene prostore,

zabrana prometa svim šivotinjama i kretanja svih šivotinja,

zabrana iznošenja i prometa šivotinjskih proizvoda, sirovina i otpadaka šivotinjskog podrijetla, lešina, hrane i stelje za šivotinje, otpadaka, stajnjaka i osoke, a također i dugih stvari, proizvoda i opreme, kojima se može prenijeti oboljenje,

zabrana klanja i skidanja kože svih vrsta šivotinja,

svi šivotinjski proizvodi podrijetlom od primljivih šivotinja moraju se neškodljivo uništiti,

meso primljivih vrsta šivotinja zaklanih u razdoblju od pretpostavljenog datuma unosa oboljenja na domaćinstvo do dana uvođenja naređenih mjera za kontrolu oboljenja treba pronaći i neškodljivo uništiti pod nadzorom nadležnog veterinarskog inspektora,

svi šivotinjski proizvodi, sirovine i otpaci šivotinjskog podrijetla, lešine, hrana i stelja za šivotinje, stajnjak i osoka te svi proizvodi, otpaci, stvari, oprema na zaraženom domaćinstvu kojima se može prenijeti zarazno oboljenje moraju se neškodljivo uništiti ili, ako je moguće, dezinficirati pod nadzorom nadležnog veterinarskog inspektora,

zabrana razmnožavanja svih vrsta šivotinja,

zabrana ulaska i izlaska svim osobama sa zaraženog domaćinstva osim s ovlaštenjem nadležnog veterinarskog inspektora,

usmrćenje i neškodljivo uništenje pasa i mačaka lualica,

postavljanje dezinfekcijskih barijera na ulazu u zaraženo domaćinstvo i pojedine objekte u zaraženom domaćinstvu i provođenje svih zoosanitarnih mjera sukladno Zakonu o veterinarstvu, dezinfekcija ruku, odjeće i obuće osoba koje su bile u neposrednom ili posrednom dodiru sa uzročnikom zaraznog oboljenja kao i stambenih površina i radne odjeće,

svakodnevna dezinfekcija tala, objekata, dvorišta, pašnjaka, odvoda, stajnjaka, osočnih i septičkih jama, napajališta i drugih mjesta na kojima su bile šivotinje kao i svih predmeta, opreme i prevoznih sredstava koji su bili u dodiru sa šivotinjama, a na kraju još i završna dezinfekcija,

dezinfekcija i deratizacija svih objekata.

Članak 9.

Svakodnevna dezinfekcija iz članka 8. stavak 1. alineja 15. ovog pravilnika obuhvata dezinfekciju tala, objekata, dvorišta, pašnjaka, odvoda, stajnjaka, osočnih i septičkih jama, napajališta i drugih mjesta na kojima su bile šivotinje kao i predmeta i opreme koji su bili u dodiru sa šivotinjama i to dezinfekcijskim sredstvom koje sigurno uništava uzročnika.

Svakodnevna dezinfekcija provodi se i dva dana nakon usmrćenja i neškodljivog uništenja zadnje šivotinje.

Završna dezinfekcija iz članka 8. stavak 1. alineja 15. ovog pravilnika obavlja se po obavljenoj svakodnevnoj dezinfekciji i treći dan po usmrćenju i neškodljivom uništenju zadnje životinje.

Dezinfekciju provodi nadležna veterinarska organizacija pod nadzorom nadležnog veterinarskog inspektora.

Prije provođenja završne dezinfekcije mora se obaviti dezinfekcija i deratizacija objekata u kojima su boravile životinje i objekata u kojima se drži hrana za životinje.

Deratizacija se istodobno mora obaviti i u susjednim domaćinstvima.

Članak 10.

Neškodljivo uništenje je postupak u slučaju pojave bolesti po kojem je potrebno sve životinje na domaćinstvu koje su primljive na slinavku i čap usmrčiti na samom domaćinstvu. Uginule i usmrćene životinje odvoze se u kafileriju ako ista postoji na zaraženom području ili ih se spali i zakopa na mjestu usmrćenja. Isti je postupak za životinjske proizvode, sirovine i otpatke životinjskog podrijetla, hranu i stelju za životinje kao i sve druge predmete kojima se može prenijeti zarazno oboljenje.

Zakopavanje mora biti dovoljno duboko da mesožderi ne mogu otkopavati i raznositi lešine i otpatke, a treba pozitivati i geografske i geološke faktore zbog sprečavanja onečišćenja okoliša.

Članak 11.

Kad je oboljenje službeno potvrđeno nadležni veterinarski inspektor mora odrediti granice ugroženog područja polumjera od najmanje 10 km od izvoza zaraze. Pritom se moraju uzeti u obzir geografski, administrativni, ekološki i epizootiološki faktori s obzirom na oboljenje i mogući nadzor.

Granice zaraženog i ugroženog područja mogu se promijeniti ali se pri tome mora uzeti u obzir:

geografski položaj i ekološki faktori,

meteorološki uvjeti,

prisutnost, raznošćenost i vrsta prenositelja oboljenja,

rezultati epizootiološkog ispitivanja, naređene mjere.

Članak 12.

Na zaraženom području iz članka 11. stavak 1. ovog pravilnika nadležni veterinarski inspektor će narediti slijedeće mjere:

popis svih domaćinstva sa životinjama primljivim na oboljenje,

svakodnevni klinički pregledi svih papkara na zaraženom području te po potrebi i uzimanje uzoraka za laboratorijske pretrage,

zatvaranje papkara u objekte, štale ili ograđene prostore,

usmrćenje i neškodljivo uništenje svih papkara,

zabrana prometa svih životinja u zaraženom i preko zaraženog područja,

zabrana izvođenja životinja na pašu preko zaraženog područja,

zabrana iznošenja i prometa životinjskih proizvoda, sirovina i otpadaka životinjskog podrijetla, ležina, hrane i stelje za životinje, otpadaka, stajnjaka i osoke, a također i drugih stvari, proizvoda i opreme kojima se može prenijeti oboljenje,

postavljanje dezinfekcijskih barijera na cestama koje vode iz zaraženog područja, a i drugdje gdje je to potrebno,

zabrana prevoza ljudi vozilima po određenim cestama,

zabrana zadržavanja vozila na zaraženom području,

zabrana prometa željezničkih prevoznih sredstava koja prevoze živu životinje,

usmrćenje i neškodljivo uništenje pasa i mačaka lutalica,

zatvaranje pasa i mačaka,

zabrana održavanja sajmovâ, izložbi, natjecanja, dogona i svih drugih načina sakupljanja životinja,

zabrana razmnožavanja životinja,

zabrana upotrebe neprokuhanih pomija,

zabrana uskladištenja proizvoda, sirovina, otpadaka i hrane dopremljenih iz nezaraženog područja,

zabrana održavanja skupova ljudi i ograničenje sportskih aktivnosti na otvorenom prostoru,

zabrana lova na zaraženom području,

zabrana kastracije životinja.

U iznimnim slučajevima dopušta se klanje životinja, osim papkara, u registriranoj klaonici koja je na zaraženom području.

Zaraženo područje proglašava se ugroženim područjem 21 dan nakon provedbe mjera iz stavka 1. ovog članka.

Članak 13.

Na ugroženom području nadležni veterinarski inspektor će narediti slijedeće mjere:

popis svih domaćinstava sa životinjama primljivim na oboljenje,

klinički pregled svih papkara svakodnevno do prestanka važenja mjera na zaraženom području,

zabrana klanja papkara izvan domaćinstva,

zabrana prevoza papkara cestovnim prevoznim sredstvima ili zadržavanje istih,

zabrana zadržavanja željezničkih prevoznih sredstava koja prevoze papkare,

zabrana tjeranja životinja na pašu kroz ugroženo područje,

zabrana prometa proizvodima, sirovinama i otpacima podrijetlom od papkara, lešinama, hranom i steljom za životinje, stajnjakom i osokom te stvarima i opremom kojom se može prenijeti zarazno oboljenje,

zabrana održavanja skupova ljudi,

zabrana kretanja i prevoza i drugih vrsta životinja osim papkara, osim upućivanja na klanje u klaonicu koja se nalazi unutar ugroženog područja,

usmrćenje i neškodljivo uništenje pasa i mačaka lualica,

zatvaranje pasa i mačaka,

zabrana dogona, sajмова, izložbi, natjecanja i drugih načina sakupljanja životinja,

zabrana prirodnog pristupa. Umjetna oplodnja dopuštena je samo sjemenom životinja iz nezaraženog područja uz provođenje svih Zakonom o veterinarstvu propisanih zoosanitarnih mjera,

zabrana uporabe neprokuhanih pomija,

zabrana lova na ugroženom području,

zabrana kastracije životinja.

Članak 14.

Pri utvrđivanju pojave slinavke i šapa u zemlji nadležni veterinarski inspektor će narediti:

privremenu zabranu prometa svih vrsta životinja na području cijele zemlje,

kliničku pretragu svih papkara na kliničke znakove slinavke i šapa pri čemu je obvezno za:

a) svinje-zabrana prometa u trajanju od najmanje 10 dana osim slanja kliničkih zdravih svinja na klanje u klaonicu u istom epizootiološkom području uz provođenje pojačanog antemortem pregleda i uzorkovanja krvi statistički određenog broja svinja koji će osigurati utvrđivanje oboljenja ako je prisutno te provođenje pojačane dezinfekcije nakon klanja,

b) goveda-zabrana prometa u trajanju od najmanje 5 dana uz obvezni pojedinačni klinički pregled i mjerenje tjelesne temperature,

c) ovce i koze-zabrana prometa u trajanju od najmanje 5 dana uz obvezni klinički pregled stada.

Dopušta se promet svinja primljivih vrsta jedino nakon provođenja svih mjera iz stavka 1. ovog članka i to u područja iz kojih se otpremaju i iz kojih se dopremaju.

Prije stavljanja u promet svinje primljivih vrsta moraju biti označene na način da im se može sigurno utvrditi mjesto uzgoja ili podrijetla, te da se može pratiti njihovo kretanje od mjesta polaznika.

Vlasnik svinja mora, sukladno odredbama Zakona o veterinarstvu, pri stavljanju svinje u promet osigurati propisanu veterinarsko-zdravstvenu dokumentaciju.

Sve naređene mjere iz ovog članka provode se pod nadzorom nadležnog veterinarskog inspektora.

Članak 15.

Pri svakom kliničkom pregledu svinja u slučaju sumnje na slinavku i svinjap doktor veterinarske medicine koji obavlja preglede mora pri prelasku iz jednog domaćinstva u drugo primjenjivati mjere dezinfekcije ruku, odjeće, opreme, prevoznih sredstava i svih ostalih stvari kojima se može prenijeti zarazno oboljenje.

Članak 16.

Na područjima Federacije Bosne i Hercegovine vakcinacija svinja protiv slinavke i svinjap redovito nije dopuštena.

U pojedinim epizootiološkim prilikama, kada postoji opasnost od nekontrolisanog širenja bolesti na svinje područje države, federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva može propisati zaštitnu mjeru cijepljenja svinja protiv slinavke i svinjap. Mjere zaštitnog cijepljenja na slinavku i svinjap primljivih vrsta svinja donose se isključivo u cilju sprječavanja širenja oboljenja, te se sve necijepljene svinje moraju neškodljivo uništiti.

Na područjima na kojima je provedeno zaštitno cijepljenje svinja zabranjuje se promet papkarima u trajanju od 21 dana od dana cijepljenja.

Cijepljene svinje moraju se označiti propisanim oznakama.

Članak 17.

Dok oboljenje postoji na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, na graničnim prelazima mora se poobitriti pregled ovotinja koje se uvoze.

Pregled ovotinja iz stavka 1. ovog članka smije se obavljati samo po danu.

Članak 18.

Da bi se spriječila ponovna pojava oboljenja u domaćinstvu nadležni veterinarski inspektor naređuje slijedeće mjere:

novonabavljane ovotinje primljivih vrsta ne smiju se uvoditi u domaćinstvo najmanje 90 dana po prestanku oboljenja,

stajnjak iz objekta ne smije se izvoziti na njive i pašnjake u ljetnom razdoblju najmanje 30 dana, a u zimskom razdoblju najmanje 90 dana nakon prestanka oboljenja,

hrana za ovotinje ne smije se odnositi iz objekta 60 dana nakon prestanka oboljenja.

Članak 19.

Ako se oboljenje pojavi na graničnom području susjedne države u svim epizootiološkim područjima koja graniče s tom državom naređuju se slijedeće mjere:

zabrana održavanja sajмова, izložbi, natjecanja, dogona i drugih načina sakupljanja ovotinja u području 10 km od granice,

svi držaoci papkara moraju pri radu sa ovotinjama nositi radnu odjeću koja se dezinficira svaki dan i koja se ne smije iznositi iz domaćinstva,

osobe koje su u dodiru sa ovotinjama moraju redovito dezinficirati ruke pri odlasku iz prostora ili prostorija u kojima se nalaze ovotinje,

ograničenje ulaza neovlaštenim osobama u prostore sa ovotinjama na pojedinačnim domaćinstvima,

odvojeno naseljavanje i držanje na domaćinstvu novonabavljenih ovotinja od ostalih ovotinja iz tog domaćinstva,

svakodnevni pregled svih ovotinja primljivih na oboljenje.

Članak 20.

Smatra se da je zarazno oboljenje prestalo kad nakon eutanazije ili uginuća posljednje oboljele ovotinje i nakon provedene završne dezinfekcije protekne najdulje vrijeme inkubacije za slinavku i čap u trajanju od 21 dan.

Članak 21.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje primjena odredaba provedenih propisa koji su se primjenjivali na teritoriji Federacije BiH do stupanja na snagu ovog pravilnika.

Članak 22.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u “Službenim novinama Federacije BiH”.

Broj 01-02-2534/01 9. listopada 2001. godine Sarajevo

Ministar Behija Hadžihajdarević, v. r.